

SFS 2002:215

Utkom från trycket
den 8 maj 2002

Lag om ändring i lagen (2000:462) om införande av lagen (2000:461) om efterlevandepension och efterlevandestöd till barn;

utfärdad den 25 april 2002.

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs i fråga om lagen (2000:462) om införande av lagen (2000:461) om efterlevandepension och efterlevandestöd till barn

dels att 4, 6–8, 10–13, 16 och 17 §§ skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas fyra nya paragrafer, 5 b och 17 a–c §§, av följande lydelse.

4 § I fråga om barnpension på grund av dödsfall som inträffat före ikraftträdandet skall, i stället för vad som föreskrivs i 2 kap. 3 och 4 §§ lagen (2000:461) om efterlevandepension och efterlevandestöd till barn, gälla följande.

Barnpension skall beräknas som summan av

1. 30 procent av hel förtidspension, beräknad enligt 13 kap. 2 och 3 §§ lagen (1962:381) om allmän försäkring i paragrafernas lydelse före den 1 januari 2003, som den avlidne var berättigad till när han eller hon avled eller skulle ha varit berättigad till, om rätt till sådan pension hade inträtt vid tidpunkten för dödsfallet, eller 30 procent av inkomstgrundad ålderspension beräknad enligt 6 kap. 2 § 1 samt 3 och 14–16 §§ lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension och 19–22 §§ lagen (1998:675) om införande av lagen om inkomstgrundad ålderspension, om den avlidne vid dödsfallet var berättigad till tilläggspension i form av ålderspension enligt lagen om allmän försäkring, och

2. 25 procent av det för år 2003 gällande prisbasbeloppet.

Är flera barn berättigade till barnpension efter den försäkrade, skall det i andra stycket 1 nämnda procenttalet ökas med 20 för varje barn utöver det första. Detta belopp skall därefter delas lika mellan barnen. Vid beräkning av beloppet enligt andra stycket 1 skall bestämmelserna i 14 kap. 8 § lagen om allmän försäkring i dessa bestämmelsers lydelse före den 1 januari 2003 ha fortsatt tillämpning.

För rätt till barnpension enligt andra stycket 2 krävs att det för den avlidne kan tillgodoräknas minst tre år med pensionspoäng. Härvid skall 6 kap. 18 § lagen om inkomstgrundad ålderspension tillämpas på motsvarande sätt.

¹ Prop. 2001/02:84, bet. 2001/02:SfU12, rskr. 2001/02:215.

Vid beräkning av beloppet enligt andra stycket 2 skall bestämmelserna i 5 kap. 1, 3–7 och 11 §§ lagen om allmän försäkring och punkt 3 i övergångsbestämmelserna till lagen (1992:1277) om ändring i lagen om allmän försäkring, i dessa bestämmelsers lydelse före den 1 januari 2003, tillämpas.

5 b § I fråga om efterlevande barn som vid utgången av år 2002 uppbär folk- och tilläggspension i form av barnpension efter en förälder och endast folkpension i form av barnpension efter den andra föräldern skall 3 kap. 3 § andra stycket lagen (2000:461) om efterlevandepension och efterlevandestöd till barn inte tillämpas.

6 § I fråga om omställningspension på grund av dödsfall som inträffat före ikraftträdandet skall, i stället för vad som föreskrivs i 4 kap. 1–3 och 5 §§ lagen (2000:461) om efterlevandepension och efterlevandestöd till barn, gälla följande.

I fråga om rätten till omställningspension skall 14 kap. 4 § första stycket lagen (1962:381) om allmän försäkring i dess lydelse före den 1 januari 2003 ha fortsatt tillämpning.

Omställningspension skall beräknas som summan av

1. 40 procent eller, om det efter den avlidne finns barn som har rätt till barnpension enligt 2 kap. 1 och 2 §§ lagen (2000:461) om efterlevandepension och efterlevandestöd till barn efter honom eller henne, 20 procent av den förtidspension eller ålderspension som anges i 4 § andra stycket 1, och

2. 90 procent av det för år 2003 gällande prisbasbeloppet.

Vid beräkning av beloppet enligt tredje stycket 1 skall bestämmelserna i 14 kap. 8 § lagen om allmän försäkring, i dessa bestämmelsers lydelse före den 1 januari 2003, ha fortsatt tillämpning.

För rätt till omställningspension enligt tredje stycket 2 krävs att det för den avlidne kan tillgodoräknas minst tre år med pensionspoäng. Härvid skall 6 kap. 18 § lagen om inkomstgrundad ålderspension tillämpas på motsvarande sätt.

Vid beräkning av beloppet enligt tredje stycket 2 skall bestämmelserna i 5 kap. 1, 3–7 och 11 §§ lagen om allmän försäkring samt punkt 3 i övergångsbestämmelserna till lagen (1992:1277) om ändring i lagen om allmän försäkring, i dessa bestämmelsers lydelse före den 1 januari 2003, tillämpas.

7 § I fråga om garantipension till omställningspension på grund av dödsfall som inträffat före ikraftträdandet skall, i stället för vad som sägs i 4 kap. 6–12 §§ lagen (2000:461) om efterlevandepension och efterlevandestöd till barn, gälla följande.

En efterlevande som är bosatt i Sverige skall, om villkoren i 8 kap. 4 och 5 §§ lagen (1962:381) om allmän försäkring i dessa bestämmelsers lydelse före den 1 januari 2003 är uppfyllda och om minst tre års bosättningsperiod eller minst tre år med pensionspoäng kan tillgodoräknas för den avlidne, ha rätt till garantipension beräknad enligt tredje–sjunde styckena.

Till grund för beräkning av garantipension skall ligga den omställningspension som den efterlevande har rätt till. Med omställningspension avses även efterlevandepension enligt utländsk lagstiftning som inte är att likställa med garantipension enligt denna lag.

För en efterlevande som helt saknar rätt till omställningspension eller vars omställningspension inte överstiger 1,49 gånger prisbasbeloppet skall den årliga garantipensionen motsvara 2,15 gånger prisbasbeloppet (basnivån) minskat med ett belopp som motsvarar den nämnda omställningspensionen.

För en efterlevande, som har rätt till omställningspension som överstiger 1,49 gånger prisbasbeloppet, skall den årliga garantipensionen motsvara skillnaden mellan 0,66 gånger prisbasbeloppet och 44 procent av den del av omställningspensionen som överstiger 1,49 gånger prisbasbeloppet.

Vid beräkning av garantipension enligt tredje–femte styckena skall, om inte annat följer av sjunde stycket, bestämmelserna i 5 kap. 1, 3–7 och 11 §§ lagen om allmän försäkring och punkt 3 i övergångsbestämmelserna till lagen (1992:1277) om ändring i lagen om allmän försäkring, i dessa bestämmelsers lydelse före den 1 januari 2003, tillämpas.

Om det för den avlidne inte kan tillgodoräknas 30 år med intjänade pensionspoäng eller 40 års bosättningstid skall garantipensionens basnivå och garantipensionen beräknas enligt vad som anges i 17 a–c §§.

8 § En efterlevande som vid utgången av år 2002 uppbär eller hade rätt till folkpension eller tilläggspension i form av särskild efterlevandepension enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring och som alljämt uppfyller förutsättningarna i 8 kap. 6–10 §§ och 14 kap. 5 § samma lag i paragrafernas lydelse före den 1 januari 2003 har rätt till särskild efterlevandepension och garantipension till sådan pension enligt bestämmelserna i denna paragraf.

I fråga om efterlevande som avses i denna paragraf och som i december 2002 uppbär partiell särskild efterlevandepension skall pensionen beräknas och utges enligt följande:

med 85 procent av hel särskild efterlevandepension och garantipension till den som haft tre fjärdedelar av hel särskild efterlevandepension,

med 65 procent av hel särskild efterlevandepension och garantipension till den som haft halv särskild efterlevandepension,

med 28 procent av hel särskild efterlevandepension och garantipension till den som haft en fjärdedel av hel särskild efterlevandepension.

Vid beräkningen av särskild efterlevandepension skall gälla vad som föreskrivs i 6 § tredje–femte styckena. Den efterlevande skall vidare ha rätt till garantipension som beräknas enligt bestämmelserna i 7 § tredje–sjunde styckena. Därvid skall vad som där sägs om omställningspension avse särskild efterlevandepension.

Bestämmelserna i 8 kap. 12 § lagen om allmän försäkring i deras lydelse före den 1 januari 2003 skall gälla även efter utgången av år 2002. Därvid skall med särskild efterlevandepension likställas särskild efterlevandepension och garantipension till sådan pension beräknad enligt andra och tredje styckena och med förtidspension skall likställas sjukersättning och aktivitetsersättning enligt 7 kap. lagen om allmän försäkring. Minskning skall göras i första hand på garantipension och därefter på beloppet enligt 6 § tredje stycket 2 före minskning av annan särskild efterlevandepension.

Om den efterlevande har ålderspension enligt lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension utges inte särskild efterlevandepension.

För efterlevande som avses i denna paragraf skall gälla vad som föreskrivs dels om omställningspension och garantipension till sådan pension i 1, 7 och 8 kap. lagen (2000:461) om efterlevandepension och efterlevande-

stöd till barn, dels om särskild efterlevandepension i 16 kap. 1 § tredje och femte styckena samt 2, 3, 7 a, 8 och 9 §§, 18 kap. 17 § och 20 kap. 3 § lagen om allmän försäkring i paragrafernas lydelse före den 1 januari 2003.

10 § Har rätt till tilläggspension i form av änkepension uppkommit på grund av ett dödsfall som inträffat före år 1990 skall änkan, oavsett när hon är född och om inte annat sägs i andra–fjärde styckena, för tid efter år 2002 ha rätt till änkepension beräknad enligt 6 kap. 5 § första stycket samt 7 § lagen (2000:461) om efterlevandepension och efterlevandestöd till barn. Det samma skall gälla för änkor som är födda år 1929 eller tidigare och vars rätt till tilläggspension i form av änkepension har uppkommit på grund av dödsfall som inträffat under något av åren 1990–2002. Rätt till änkepension föreligger även enligt 6 kap. 5 § första stycket 2 lagen om efterlevandepension och efterlevandestöd till barn om det för den avlidne kan tillgodoräknas minst tre år med pensionspoäng. Därvid skall 6 kap. 18 § lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension tillämpas på motsvarande sätt.

För rätt till änkepension beräknad enligt 6 kap. 5 § första stycket 2 lagen om efterlevandepension och efterlevandestöd till barn krävs att villkoren i 6 kap. 3 § samma lag är uppfyllda.

För en änka som ses i första stycket och som har fyllt 65 år beräknas änkepension med tillämpning av endast 6 kap. 5 § första stycket 1 lagen om efterlevandepension och efterlevandestöd till barn.

För bedömningen av om rätt till änkepension föreligger skall 6 kap. 4 § lagen om efterlevandepension och efterlevandestöd till barn tillämpas.

11 § Har rätt till tilläggspension i form av änkepension uppkommit för en änka som är född under något av åren 1930–1944 på grund av ett dödsfall som inträffat under något av åren 1990–2002 skall hon, om inte annat sägs i andra eller tredje stycket, för tid efter år 2002 ha rätt till änkepension beräknad enligt 6 kap. 5 § första stycket samt 7 och 9–12 §§ lagen (2000:461) om efterlevandepension och efterlevandestöd till barn. Rätt till änkepension föreligger även enligt 6 kap. 5 § första stycket 2 lagen om efterlevandepension och efterlevandestöd till barn om det för den avlidne kan tillgodoräknas minst tre år med pensionspoäng. Därvid skall 6 kap. 18 § lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension tillämpas på motsvarande sätt.

För rätt till änkepension beräknad enligt 6 kap. 5 § första stycket 2 lagen om efterlevandepension och efterlevandestöd till barn krävs att villkoren i 6 kap. 3 § samma lag är uppfyllda.

För bedömningen av om rätt till änkepension föreligger och med vilket belopp sådan pension skall utges skall 1 kap. 6 § och 6 kap. 4 § lagen om efterlevandepension och efterlevandestöd till barn tillämpas.

12 § Har rätt till tilläggspension i form av änkepension uppkommit för en änka som är född år 1945 eller senare på grund av ett dödsfall som inträffat under något av åren 1990–2002 skall hon, om inte annat sägs i andra eller tredje stycket, för tid efter år 2002 ha rätt till änkepension beräknad enligt 6 kap. 6–13 §§ lagen (2000:461) om efterlevandepension och efterlevandestöd till barn.

För rätt till änkepension beräknad enligt 6 kap. 5 § första stycket 2 lagen om efterlevandepension och efterlevandestöd till barn krävs att villkoren i 6 kap. 3 § samma lag är uppfyllda.

För bedömningen av om rätt till änkepension föreligger och med vilket belopp sådan pension skall utges skall 1 kap. 6 § och 6 kap. 4 § lagen om efterlevandepension och efterlevandestöd till barn tillämpas.

13 § För änkor som avses i 10 och 11 §§ skall sådan del av änkepension som avses i 6 kap. 5 § första stycket 1 lagen (2000:461) om efterlevandepension och efterlevandestöd till barn beräknas med tillämpning även av 13 kap. 2 § första stycket tredje meningen lagen (1962:381) om allmän försäkring i dess lydelse före den 1 januari 2003.

16 § Har rätt till folkpension i form av änkepension uppkommit för en änka som är född år 1945 eller senare på grund av ett dödsfall som inträffat under något av åren 1990–2002, skall änkan för tid efter år 2002 ha rätt till garantipension till änkepension under de förutsättningar och i den utsträckning som följer av bestämmelserna i 1 kap. 6 § tredje stycket och 6 kap. 14–17 och 22 §§ lagen (2000:461) om efterlevandepension och efterlevandestöd till barn samt 7 § fjärde och femte styckena denna lag. För en änka som avses i denna paragraf utges garantipensionen i förhållande till det antal år för vilka den avlidne maken vid utgången av år 1989 tillgodoräknats pensionspoäng för tilläggspension.

Om det för den avlidne inte kan tillgodoräknas 30 år med intjänade pensionspoäng, skall garantipensionens basnivå och garantipensionen beräknas enligt vad som anges i 17 a–c §§. De bestämmelserna skall även tillämpas för en sådan änka som avses i 6 kap. 22 § lagen om efterlevandepension och efterlevandestöd till barn.

Vid tillämpning och beräkning enligt andra stycket första meningen skall 6 kap. 14–16 §§ lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension gälla.

17 § Vid beräkning av änkepension enligt 6 kap. 5 § första stycket 2 lagen (2000:461) om efterlevandepension och efterlevandestöd till barn samt av garantipension enligt 7 § denna lag till en änka som avses i 10, 11 eller 15 § skall bestämmelserna i 5 kap. 1, 3–7 och 11 §§ lagen (1962:381) om allmän försäkring samt punkterna 3 och 5 i övergångsbestämmelserna till lagen (1992:1277) om ändring i lagen om allmän försäkring, i dessa bestämmelser lydelse före den 1 januari 2003, tillämpas.

Om det för den avlidne inte kan tillgodoräknas 30 år med intjänade pensionspoäng eller 40 års bosättningsstid, skall garantipensionens basnivå och garantipensionen beräknas enligt vad som anges i 17 a–c §§. Dessa bestämmelser skall även tillämpas för en sådan änka som avses i 6 kap. 22 § lagen om efterlevandepension och efterlevandestöd till barn.

17 a § För en sådan änka som avses i 16 § andra stycket eller 17 § andra stycket utgör garantipensionens basnivå 2,15 gånger prisbasbeloppet multiplicerat med den i andra stycket angivna folkpensionskvoten samt med den i tredje stycket angivna 15-delskvoten.

Folkpensionskvoten utgör, för en änka som avses i 17 §, den för den avlidne högsta kvoten av antalet tillgodoräknade bosättningsår i förhållande till

talet 40 respektive antalet tillgodoräknade år med pensionspoäng i förhållande till talet 30. För en änka som avses i 16 § utgör folkpensionskvoten antalet tillgodoräknade år med pensionspoäng i förhållande till talet 30.

15-delskvoten utgörs av förhållandet mellan det antal 15-delar till vilket minskning skall ske enligt 6 kap. 22 § lagen om efterlevandepension och efterlevandestöd till barn och talet 15.

Underlaget vid beräkning av garantipension (*beräkningsunderlag*) utgörs av folkpensionskvoten multiplicerad med 15-delskvoten multiplicerad med 0,9 prisbasbelopp om änkepension utges samt därefter ökat med änkepengionen enligt 6 kap. 17 § lagen om efterlevandepension och efterlevandestöd till barn angiven i prisbasbelopp. I änkepengionen skall därvid inte ingå sådan änkepension som avses i 6 kap. 5 § första stycket 2.

17 b § Garantipensionen för en änka som avses i 17 a § skall beräknas enligt följande. Till den del beräkningsunderlaget inte överstiger 0,9 prisbasbelopp multiplicerat med folkpensionskvoten och med 15-delskvoten, skall garantipensionens basnivå minskas med hela denna del av beräkningsunderlaget. Till den del beräkningsunderlaget överstiger nämnda gräns men inte överstiger produkten av 0,72 prisbasbelopp gånger 15-delskvoten och folkpensionskvoten ökad med 1,06944, skall garantipensionen minskas alternativt ökas med en andel av denna del av beräkningsunderlaget på det sätt som anges i 17 c §. Till den del beräkningsunderlaget överstiger den i föregående mening angivna gränsen men inte överstiger 1,49 prisbasbelopp skall garantipensionen ökas med 54 procent av denna del av beräkningsunderlaget. Till den del beräkningsunderlaget överstiger 1,49 prisbasbelopp skall garantipensionen minskas med 40 procent av den delen av beräkningsunderlaget.

17 c § Resultatet av talet 0,3481 minus produkten av 0,987 gånger folkpensionskvoten och därefter minskat med produkten av 0,36 gånger folkpensionskvoten i kvadrat skall multipliceras med den del av beräkningsunderlaget som avses i 17 b § andra meningen. Om resultatet utgör ett negativt tal skall garantipensionen minskas genom att denna pension multipliceras med det erhållna beloppet och i annat fall ökas genom multiplikation med motsvarande belopp.

På regeringens vägnar

LARS ENGQVIST

Marianne Jenryd
(Socialdepartementet)